

Antall melkebønder stuper enda raskere enn forventet

FREDAG 19. MARS 2021 • NATIONEN

NYHETER • 7

Landbruk

Antall melkebønder stuper enda raskere enn forventet

Nedgangen i antall melkebønder går raskere enn ekspertene har trodd. Nå frykter de halvering og «svenske tilstander».

Antallet melkebønder går raskere nedover enn Agri Analyse fryktet da de i 2017 leverte rapporten «*De lavthengende fruktene er høstet - Løsdrift i norsk storfehold*». Da trodde de antall bønder ville ligget på om lag 7500 i 2024. Nå viser tallene fra Statistisk sentralbyrå (SSB) at antallet melkebønder allerede i 2020 var nede på 7150.

– Det var utgangspunkt i en spørreundersøkelse for å estimere situasjonen på det tidspunktet, men den økonomiske situasjonen i Norge har vært ganske god. Det har nok forsterket de trendene vi har sett. I tillegg hadde vi et regjeringsskifte som stimulerte mer av midlene til større bruk. Vi vet at utforming og mengde av støtte er avgjørende.

I 2035 kommer det et krav om at alle melkeprodusenter skal drive på løsdrift. Det betyr at kyrne skal ha mulighet til å bevegse seg fritt rundt i fjøset.

– *Hvordan tror du det kommer til å påvirke nedleggingsstakten framover?*

– Faren er at det blir en halvering og at vi kommer ned mot svensk nivå på antall melkebønder. Da begynner det å bli glissent, og man begynner å snakke om en produksjon på 400 til 500 tonn melk per enhet, sier Smedshaug.

I dag ligger snittproduksjonen på om lag 220 tonn.

– *Hvordan ser egentlig framtidssiktene ut for de små gårdene?*

– Problemstillingen er at hvis det ikke blir et betydelig løft på kapitaltilgang de nærmeste åre-

Nedgang: Antall melkebønder er nede på 7150 produsenter i Norge. Daglig leder i Agri Analyse, Christian Anton Smedshaug (innfelt). Illustrasjonsfoto: Mariann Tvete/ Foto: Bjarne Bekkeheien Aase

ne, så er det vanskelig å se hvordan de brukene vil kunne komme videre.

–Må ha en plan

Det har de siste årene vært stor konkurranse om investeringsstøtten hos Innovasjon Norges, og potten har raskt blitt tømt.

Smedshaug mener det vil være positive samfunnsmessige ringvirkninger å få på plass økonomien til å investere.

– Dette kunne sikre arbeidsplasser hvor vi kan være sikre

at vi har en helnorsk verdikjede over tid, og det vil fordele arbeidsplasser mellom by og land. Da må det til vesentlige kapitalvirkemidler.

– Man må ha en plan, slik at de folk som har realistiske prosjekter kan føle seg trygge på at de kan få mulighet til bygge om på eksisterende kvotegrunnlag, legger han til.

Ti milliarder

Smedshaug mener myndighetene må legge mer penger på bor-

Må ha en plan: Daglig leder i Agri Analyse, Christian Anton Smedshaug.

Foto: Bjarne Bekkeheien Aase

det for å sikre dagens struktur av melkebruk.

– Det er snakk om en åtte til ti milliarder bare for å sikre dagens struktur, også med en videreføring av bruk av seterdrift og utmarksbeite. Da er vi avhengig av å bevare brukene mellom 15 og 30 kyr.

Norsk Bonde- og Småbrukarlag foreslo nylig å vrake løsdriftskravet, og vil kravet kun skal gjelde når det bygges nytt.

– *Hvordan vurderer du Småbrukarlagets sitt forslag?*

– Jeg er nok av den oppfatning av at det viktigste her er å få på plass en skikkelig finansiering. Jeg tror at en moderne arbeidsplass for nye generasjoner vil kreve nye løsninger. Norge har råd til den støtten som er nødvendig for å fornye dagens melkebruk.

Lars Bilit Hagen

lars.hagen@nationen.no

AGROTEKNIKK

25. – 28. NOVEMBER, LILLESTRØM

For oss med lidenskap for verdens beste råvarer

25. – 28. november treffes vi igjen på landbrukets største og viktigste møteplass, Agroteknikk. Kom og hold deg oppdatert slik at vi sammen kan fortsette å produsere råvarer og mat i verdensklasse.

agroteknikk.no

NYHETER

MASKINER

UTSTYR

FAGLIG

SOSIALT

KÅRINGER